Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2025/2939

22.5.2025

Rezolucja Rady w sprawie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski” i kolejnych kroków w kierunku ewentualnego wspólnego dyplomu europejskiego: zwiększanie konkurencyjności Europy i atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego

(C/2025/2939)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

Opierając się na wizji przedstawionej w zaleceniu Rady z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie tworzenia powiązań na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego ([1]),

W świetle konkluzji Rady w sprawie europejskiej strategii na rzecz wzmacniania pozycji instytucji szkolnictwa wyższego z myślą o przyszłości Europy ([2]),

Odnotowując komunikat Komisji pt. „Projekt dyplomu europejskiego” ([3]),

1. POTWIERDZA swoje niezmienne zaangażowanie na rzecz wyposażenia obecnych i przyszłych pokoleń w wiedzę, umiejętności, kompetencje i wartości niezbędne do radzenia sobie z decydującymi wyzwaniami naszych czasów, zjednoczona w swojej wizji odpornej, przygotowanej, innowacyjnej i prosperującej Europy. Ze względu na globalne zmiany przekształcające nasze społeczeństwa – konflikty zbrojne na granicach Europy i w innych miejscach, nabierający tempa kryzys środowiskowy i przemiany technologiczne stanowiące wyzwanie dla branż i rynków pracy – dostrzegamy potrzebę przyjęcia przyszłościowego, skoordynowanego i ambitnego podejścia, które wzmocni konkurencyjność Europy, a jednocześnie pozwoli zachować bogactwo jej dziedzictwa kulturowego, artystycznego i intelektualnego oraz różnorodne tradycje edukacyjne.

2. PRZYZNAJE, że przyszłość Europy zależy od siły jej obywateli – wykształconych, zaangażowanych i zdolnych do kształtowania dynamicznego i sprawiedliwego społeczeństwa i uczestniczenia w nim – i ZOBOWIĄZUJE się sprzyjać temu, aby pokolenia Europejczyków były przygotowane w sposób zdecydowany i innowacyjny stawiać czoła globalnym wyzwaniom i nieprzewidywalnej przyszłości.

3. UZNAJE zasadniczą rolę, jaką odgrywają instytucje szkolnictwa wyższego i sojusze tych instytucji, takie jak np. Uniwersytety Europejskie, w stymulowaniu doskonałości akademickiej i naukowej, torowaniu drogi przełomowym technologiom oraz rozwijaniu podstawowej wiedzy oraz podstawowych umiejętności i kompetencji, które są niezbędne w zmieniającym się świecie pracy, w tym za pomocą podejść interdyscyplinarnych łączących różne dziedziny nauki; DOSTRZEGA ich kluczową rolę w uczeniu się przez całe życie w odpowiedzi na zmiany na rynku pracy, która to rola polega w szczególności na opracowaniu elastycznych i dostosowanych do potrzeb ścieżek uczenia się, w tym, w odpowiednich przypadkach, mniejszych jednostek uczenia się, takich jak mikropoświadczenia, a także PODKREŚLA potrzebę odnowionej i ambitnej europejskiej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego pozwalającej utrzymać przewagę konkurencyjną Europy i jej czołową pozycję na arenie międzynarodowej.

4. ZOBOWIĄZUJE SIĘ do określenia i wdrożenia strategicznych rozwiązań zwiększających zdolność Europy do przyciągania talentów, zatrzymywania wiedzy fachowej i bycia liderem w nowo powstających sektorach, a jednocześnie usuwających przeszkody w swobodnym przepływie talentów. Te starania muszą opierać się na silnej podstawie edukacyjnej, ułatwiając współpracę transnarodową między instytucjami, wspierając zrównoważoną mobilność wysokiej jakości i zwiększając zdolność dostosowywania ram nauczania i uczenia się do przyszłych potrzeb, w szczególności poprzez pełne wykorzystanie możliwości oferowanych przez program Erasmus+ we wszystkich państwach członkowskich.

5. STWIERDZA, że edukacja musi służyć nie tylko jako narzędzie rozwoju gospodarczego, ale przede wszystkim jako środek pielęgnowania tkanki demokratycznej, społecznej i kulturowej, która łączy społeczeństwo poprzez wzmacnianie pozytywnego i inkluzywnego poczucia tożsamości i przynależności na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym, w oparciu o wspólne wartości europejskie.

6. POTWIERDZA, że Unia Europejska odgrywa istotną rolę we wspieraniu kształcenia i szkolenia, przy pełnym poszanowaniu odpowiedzialności państw członkowskich za kreowanie swoich polityk w zakresie kształcenia i szkolenia, i PODKREŚLA, że ważne jest, by przy opracowywaniu inicjatyw europejskich uwzględniać krajowe, regionalne i lokalne potrzeby i uwarunkowania.

7. PODKREŚLA, że europejski obszar edukacji i europejska przestrzeń badawcza, w synergii z europejskim obszarem szkolnictwa wyższego, to podstawowe ramy współpracy, skonstruowane tak, by wspierać, wzmacniać i stymulować edukację, nauczanie, kreatywność, badania naukowe, transfer wiedzy oraz innowacje w całej Europie.

([1]) Dz.U. C 160 z 13.4.2022, s. 1.
([2]) Dz.U. C 167 z 21.4.2022, s. 9.
([3]) COM(2024) 144 wersja ostateczna.

8. ODNOTOWUJE sprawozdanie Enrica Letty, w którym proponuje się wprowadzenie piątej swobody obejmującej badania naukowe, innowacje i edukację, a także opracowanie dyplomu europejskiego w celu zacieśnienia współpracy transnarodowej w szkolnictwie wyższym i wsparcia przepływu talentów w całej Europie na bardziej zintegrowanym jednolitym rynku. PRZYJMUJE również DO WIADOMOŚCI sprawozdanie Maria Draghiego, w którym kładzie się nacisk na to, że innowacje mają kluczowe znaczenie dla realizacji transformacji ekologicznej i cyfrowej niezbędnej do wzmocnienia odporności Europy, PODKREŚLA, że pilnie należy zlikwidować lukę innowacyjną, i ZWRACA UWAGĘ na to, że systemy kształcenia i szkolenia muszą lepiej reagować na zmieniające się potrzeby w zakresie umiejętności.

9. PODKREŚLA, że dyskusje na temat wspólnego dyplomu europejskiego wciąż trwają, a Rada Unii Europejskiej nie podjęła jeszcze decyzji w sprawie jego ewentualnego wprowadzenia oraz że wszelkie odniesienia do wspólnego dyplomu europejskiego w niniejszej rezolucji Rady należy rozumieć w ten sposób.

10. KŁADZIE NACISK na potrzebę ochrony autonomii i różnorodności instytucji szkolnictwa wyższego i, z zastrzeżeniem prawa UE, na potrzebę zapewnienia sprawiedliwego dostępu do zasobów, w tym dostępnego finansowania unijnego, niezależnie od formy działania tych instytucji, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad budżetowych i wartości unijnych zapisanych w art. 2 TUE mających znaczenie dla wykonania budżetu, i OPOWIADA SIĘ za podejściem inkluzywnym, które umożliwia wszystkim instytucjom szkolnictwa wyższego korzystanie ze współpracy europejskiej i międzynarodowej, zapewniając, by żadna instytucja nie została pominięta w procesie dążenia do doskonałości.

11. PODKREŚLA, że każda nowa inicjatywa służąca stworzeniu europejskiego obszaru edukacji – w tym wdrożenie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski" i kolejne kroki w kierunku wspólnego dyplomu europejskiego – musi opierać się na wspólnym, stopniowym podejściu, obejmującym unikanie dodatkowych obciążeń administracyjnych dla instytucji szkolnictwa wyższego i krajowych agencji ds. zapewniania jakości oraz zobowiązań finansowych wykraczających poza istniejące środki finansowe – bez uszczerbku dla negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych na okres po 2027 r. – oraz zapewniającym korzystanie z poczynionych postępów przez wszystkie państwa członkowskie, a także ZOBOWIĄZUJE SIĘ do kontynuowania tych wysiłków przy zachowaniu spójności, ambicji i niezmiennego zaangażowania na rzecz zapewnienia, by edukacja służyła wszystkim Europejczykom jako podstawa osobistej, społecznej i zawodowej samorealizacji, a także aktywności obywatelskiej.

12. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI, że ostateczne wyniki projektów w ramach programu Erasmus+ dotyczących testowania polityki w zakresie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski" stanowią okazję do dalszych dyskusji na temat sposobów ułatwiania instytucjom szkolnictwa wyższego angażowania się we współpracę transnarodową w celu zapewniania wspólnych programów i przyznawania wspólnych dyplomów, zgodnie z instrumentami bolońskimi, w tym poprzez odpowiednie inicjatywy, takie jak wspólny dyplom europejski. Wprowadzenie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski" może zwiększyć liczbę wspólnych programów studiów, tak aby osiągnięta została masa krytyczna, a państwa członkowskie zyskały większy bodziec do usunięcia szeregu przeszkód w zapewnianiu wspólnych programów studiów.

13. ZGADZA SIĘ, że znak jakości „Wspólny Dyplom Europejski" i wyniki kolejnych kroków w kierunku wspólnego dyplomu europejskiego mogą zwiększyć atrakcyjność wspólnych programów studiów, mobilność, a ostatecznie automatyczne uznawanie, stworzyć przyszłościowe środowisko edukacyjne, które sprzyja innowacjom i współpracy transgranicznej, a także wzmocnić europejskie szkolnictwo wyższe i jego pozycję na świecie, z korzyścią dla dzisiejszych obywateli i dla pokoleń, które będą kształtować przyszłość Europy.

14. PODKREŚLA, że działania przewidziane w niniejszej rezolucji należy realizować z uwzględnieniem systemów kształcenia i szkolenia w kontekście różnych krajowych ram prawnych.

OKREŚLA NASTĘPUJĄCE TRZY ETAPY MAJĄCE NA CELU WPROWADZENIE ZNAKU JAKOŚCI „WSPÓLNY DYPLOM EUROPEJSKI" I UTOROWANIE DROGI KU WSPÓLNEMU DYPLOMOWI EUROPEJSKIEMU:

1. ETAP 1: ZAKOŃCZENIE PRZYGOTOWAŃ DO WPROWADZENIA ZNAKU JAKOŚCI „WSPÓLNY DYPLOM EUROPEJSKI" (2025–2026)

2. ETAP 2: WPROWADZENIE ZNAKU JAKOŚCI „WSPÓLNY DYPLOM EUROPEJSKI", MONITOROWANIE JEGO WDRAŻANIA, OCENA JEGO WYKORZYSTANIA ORAZ PROWADZENIE PRAC WYKONALNOŚCIOWYCH I BADAWCZYCH NAD WSPÓLNYM DYPLOMEM EUROPEJSKIM (2026–2028)

3. ETAP 3: REFLEKSJA NAD KOLEJNYMI KROKAMI W KIERUNKU WSPÓLNEGO DYPLOMU EUROPEJSKIEGO I PODJĘCIE OPARTEJ NA DOWODACH DECYZJI W TEJ SPRAWIE (2029)

1. **ETAP 1: ZAKOŃCZENIE PRZYGOTOWAŃ DO WPROWADZENIA ZNAKU JAKOŚCI „WSPÓLNY DYPLOM EUROPEJSKI" (2025–2026)**

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, by wraz z państwami członkowskimi i w ścisłej współpracy ze wszystkimi interesariuszami:

a) ustanowiła laboratorium polityki w kontekście grupy roboczej ds. szkolnictwa wyższego działającej na potrzeby strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji, które miałoby za zadanie opracować kompleksowe ramy znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski", a do którego obowiązków należałoby np.:

— sformułowanie jasnych definicji, opisów, wskaźników i wspólnej metody weryfikowania spełnienia kryteriów określonych w załączniku II do zalecenia Rady w sprawie europejskiego systemu zapewniania jakości i uznawalności w szkolnictwie wyższym, z pełnym poszanowaniem kompetencji państw członkowskich w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz zasady pomocniczości;

— opracowanie wytycznych i procedur dotyczących wydawania znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski";

— sporządzenie standardowego wzoru identyfikacji wizualnej znaku jakości, w tym jego przedstawienia graficznego, zarówno w formacie fizycznym, jak i cyfrowym.

W skład laboratorium polityki wejdą przedstawiciele państw członkowskich będący członkami grupy roboczej ds. szkolnictwa wyższego działającej na potrzeby strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji (lub jakiejkolwiek mającej zastąpić ją grupy ustanowionej na podstawie tych ram) oraz inni eksperci oddelegowani przez państwa członkowskie, a także przedstawiciele Komisji. Eksperci zaproszeni przez laboratorium polityki mogą uczestniczyć w pracach laboratorium dotyczących konkretnych tematów stosownie do potrzeb. Działania laboratorium powinny być kierowane wspólnie przez państwa członkowskie i Komisję, a Komisja zapewni wsparcie techniczne i organizacyjne.

b) do połowy 2026 r. przedstawiła Radzie wyniki prac laboratorium polityki w kontekście grupy roboczej ds. szkolnictwa wyższego działającej na potrzeby strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji, tak by znak jakości „Wspólny Dyplom Europejski" mógł zostać skutecznie wprowadzony w 2026 r.

PONADTO ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY:

a) tam, gdzie jeszcze tego nie uczyniono, w pełni wdrożyły instrumenty bolońskie – takie jak europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS), suplement do dyplomu, europejskie normy i wytyczne dla zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego oraz europejskie podejście do zapewniania jakości wspólnych programów – jako kluczowe elementy ułatwiające wdrażanie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski". Środek ten powinien sprzyjać pogłębionej i bardziej elastycznej współpracy transnarodowej w całej Europie, zwłaszcza w oczekiwaniu na wprowadzenie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski" i na kolejne kroki w kierunku wspólnego dyplomu europejskiego;

b) wdrożyły niezbędne środki, aby umożliwić wprowadzenie do końca 2026 r. znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski", zapewniając tym samym spójność i równość szans wszystkim instytucjom szkolnictwa wyższego w Europie.

2. **ETAP 2: WPROWADZENIE ZNAKU JAKOŚCI „WSPÓLNY DYPLOM EUROPEJSKI", MONITOROWANIE JEGO WDRAŻANIA, OCENA JEGO WYKORZYSTANIA ORAZ PROWADZENIE PRAC WYKONALNOŚCIOWYCH I BADAWCZYCH NAD WSPÓLNYM DYPLOMEM EUROPEJSKIM (2026–2028)**

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI I PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY:

a) wprowadziły wspólnie znak jakości „Wspólny Dyplom Europejski" w latach 2026–2028 i kierowały tym procesem w celu sprawdzenia wykonalności wdrożenia wspólnego dyplomu europejskiego oraz w celu dokonania oceny jego potencjalnych skutków z politycznego, prawnego, finansowego i administracyjnego punktu widzenia i oceny tego, w jakim stopniu usunięte zostały przeszkody we współpracy transnarodowej w zakresie wspólnych dyplomów w sektorze szkolnictwa wyższego, takie jak przeszkody wskazane w ostatecznych wynikach projektów w ramach programu Erasmus+ dotyczących testowania polityki w zakresie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski";

b) wykorzystały laboratorium polityczne w kontekście grupy roboczej ds. szkolnictwa wyższego działającej na potrzeby strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji jako platformę służącą do oceny postępów we wprowadzaniu znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski", ułatwiającą ustrukturyzowaną współpracę z instytucjami szkolnictwa wyższego, studentami, agencjami ds. zapewniania jakości i innymi interesariuszami, oraz do zbadania koncepcji i wykonalności wspólnego dyplomu europejskiego z myślą o kolejnych krokach i dalszych działaniach.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY:

a) opracowała ukierunkowane działania mające wspierać instytucje szkolnictwa wyższego zainteresowane wydawaniem znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski" w kontekście wspólnych programów;

b) promowała widoczność znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski" i rozpowszechniała informacje na jego temat wśród instytucji szkolnictwa wyższego, studentów, pracodawców i ogółu społeczeństwa. Wysiłki te mogłyby obejmować opracowanie identyfikacji wizualnej oraz strategii komunikacji i marki, które prezentowałyby wartość dodaną znaku z punktu widzenia osób uczących się, badań naukowych i innowacji we wszystkich państwach członkowskich, a także jego potencjał w zakresie przyciągania studentów międzynarodowych;

c) po tym jak rozpocznie się wprowadzanie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski", corocznie przekazywała Radzie informacje zwrotne. Informacje zwrotne powinny obejmować spostrzeżenia na temat procesu wdrażania, pojawiające się wyzwania i wszelkie wyciągnięte wnioski; ma to umożliwić dokonywanie niezbędnych dostosowań, tak by wspomóc pomyślny przebieg wprowadzania znaku jakości;

d) monitorowała etap wprowadzania znaku jakości i przeprowadziła kompleksową ewaluację tego etapu, w ścisłej współpracy z laboratorium politycznym w kontekście grupy roboczej ds. szkolnictwa wyższego działającej na potrzeby strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji, która to ewaluacja oceni:

   — wyniki wprowadzania i potencjalną wartość dodaną znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski", ze szczególnym uwzględnieniem wykonalności, napotkanych wyzwań i wszelkich potencjalnych skutków tej inicjatywy;

   — adekwatność znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski", jeśli chodzi o wspieranie współpracy transnarodowej, zwiększanie atrakcyjności i liczby wspólnych programów studiów w UE, wzmacnianie globalnej konkurencyjności europejskiego szkolnictwa wyższego i zwiększanie zrównoważonej mobilności studentów i kadry;

e) przeprowadziła studium wykonalności dotyczące wspólnego dyplomu europejskiego, wraz z laboratorium politycznym w kontekście grupy roboczej ds. szkolnictwa wyższego działającej na potrzeby strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji, obejmujące ewaluację europejskich kryteriów, na podstawie których wspólny dyplom byłby przyznawany, odnośnych procedur zapewniania jakości oraz potencjału dyplomu, jeśli chodzi o usuwanie przeszkód w transnarodowej współpracy w zakresie wspólnych dyplomów w sektorze szkolnictwa wyższego, analizujące wpływ wspólnego dyplomu europejskiego na wartość i rozpoznawalność programów akademickich i instytucji szkolnictwa wyższego wydających dyplom oraz badające punkt widzenia studentów, w tym kluczowe wyzwania, oczekiwane korzyści i ewentualne podejścia alternatywne;

f) przedłożyła Radzie do końca 2028 r sprawozdanie oceniające wdrożenie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski" oraz studium wykonalności dotyczące wspólnego dyplomu europejskiego, tak by mogła podjąć dalszą decyzję.

ZACHĘCA SIĘ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, BY:

a) dzieliły się odpowiednimi danymi z Komisją w celu ułatwienia kompleksowej ewaluacji wprowadzania znaku jakości.

3. **ETAP 3: REFLEKSJA NAD KOLEJNYMI KROKAMI W KIERUNKU WSPÓLNEGO DYPLOMU EUROPEJSKIEGO I PODJĘCIE OPARTEJ NA DOWODACH DECYZJI W TEJ SPRAWIE (2029)**

Opierając się na wynikach przeprowadzonej przez siebie analizy sprawozdania, w którym Komisja ocenia wdrożenie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski", oraz na studium wykonalności dotyczącym wspólnego dyplomu europejskiego, Rada może podjąć decyzję o długoterminowym wdrożeniu znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski" i zwrócić się do Komisji o to, by zaproponowała konkretne dalsze kroki w kierunku wprowadzenia wspólnego dyplomu europejskiego. Ustanowienie takiego wspólnego dyplomu mogłoby otworzyć przed szkolnictwem wyższym w Unii Europejskiej nowe możliwości na przyszłość i służyć jako środek wspierania rozwoju osobistego, społecznego i zawodowego oraz aktywności obywatelskiej obecnych i przyszłych pokoleń.